

VENTA
30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 1.ª
(Buseó baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ
ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANJERO
Un trimestre 2 pessetas

Las suscripciones
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims,
ó en timbres
especials pera periódichs

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

PALLEROFAS POLÍTICAS

Per du' á coll lo ministeri
té en Sagasta molta ciència;
y en Martos, que mou tiberi
pera imposar son criteri,
se queda sens presidència.

14 DE JULIOL

La Comissió interina nomenada'l dia 14 del mes passat per portar a la pràctica la idea de celebrar un meeting en aquesta fetxa, ha dirigit a les corporacions liberals avançades de que té coneixement la següent circular:

14 de Julio de 1889.—Toma de la Bastilla por el pueblo de Paris.—1.º Centenario.—Barcelona 1.º Junio de 1889.

Christianos: Por iniciativa del periódico La TRAMONTANA, reuniremos los representantes de varias corporaciones y algunos otros individuos, el objeto de procurar la celebración de un acto público y solemne el día 14 de Julio próximo para honrar y conmemorar el centenario de la toma de la Bastilla por el pueblo de Paris; y después de detenida discusión, acordamos celebrar un meeting a tomar parte en el mismo a todas las corporaciones y periódicos liberales avanzados que estén conformes en celebrar dicho acto sustentando los principios que dejamos consignados.

A este obiecte, pues, nos invitamos para que, si lo tenéis por conveniente, mandéis algún representante vuestro ó vuestra adhesión por escrito a la reunión de todas las entidades adheridas que se celebrará el domingo 14 del corriente, a las tres y media de la tarde, en el local de la Sociedad de Librepensadores La Luz, calle de Ferlandina, núm. 20, piso primero, el objeto de constituir el Comité definitivo que deberá atender en la organización y realización de este tan trascendental.

La Comissió interina: J. Marquet.—J. Campari.—J. Lluana.—J. Torrents.—P. Col.—C. Hilar.—H. Morant.

Sols nos resta ara fer constar que totes las corporacions d'individuos que estigan conformes amb aquestes idees i no rebin la circular, que poden donarse per invitadas y enviar sos representants ó sa adhesió al citat local lo dia de la reunió que se expressa, en la següetat de que quants més sigan los esforços reunits més brillant resultarà l'acte que 's pensa portar a terme.

CATOLIQUERIAS

La gent catòlica demostra sempre sos pia-dosos instints i l'amor al pròxim que 's guia. Seguint la màxima de son Mestre perdona a sos enemics, ells son capasso de rebentar fins a son germà si no es cego creyent de sas ton-tades ó si s'oposa en lo més mímim a sa despòtica dominació.

L'exemple més gràfic de lo que dibem l'estàn donant actualment los catòlics de Malgrat, ab motiu del procés incoat allí a conseqüencia del enterro que ja saben nostres lectors.

No contents los capelluts malgrats en ser los delators y acusadors en aquesta causa, precisament tractantse d'un acte en que no tenian cap rabó y passà la seva y quin conflicte ells provocaren; no contents, donchs, ab totes aquestas agravants d'intolerancia ó indecencia devant del bon sentit de la gent de be, quan ha vingut lo moment de tindre de fer efectiva una fiança pera que gosessin de llibertat provisional sas immediatas victimas, han apurat tots los recursos pera impedir que trobessin hador, fins al extrém de lograr que un germà 's negués a afiançar a una seva germana que 's declará processada. Aquestos son los sentiments de pietat, de mansuetud, d'amor al pròxim del clero y catòlics de Malgrat. En lloch de fer germans de tothom, ells tan enemics dels propis germans.

Y no acaba aquí tot lo repugnant d'aquesta insensata conducta.

Lo dia que 's processats anaren a presentar-se al jutjat d'Arenys de Mar, dia en que tenian de prestar la fiança ó quedar engarjolats, segurs los clericals de que havian lograt que a la vila ningú 'ls fos fiador y sabent que 's lliurepensadors declarats processats havian decidit quedar ó tots presos ó tots en llibertat, ahirant aiaís son esperit de germanó, tingueren un dia de goig totas las ratas de sagristia, y fins se tractà de fer una romeria a la Mare de Deu del Vilà, quina ermita estè allí a la vora, per anarhi ja donar gracias! per la presó dels liberals. Si aixó no es tractar poch menos que de polisson a Maria Santíssima, que vingui Son Fill y ho vegi.

Pero succehí que lo que 's lliurepensadors malgrats no trobaren a Malgrat per las sugestions del clero ho trobaren a Barcelona, y filllets del rector! quan los llanats de clatell vege-ren que tornavan al poble los esquilats, en lloch de la romeria no sé si volian tirar al pou la imatge que trecivian de venerar... en cas de quedar los liberals a la presó, demostrant aixís que al hipòcritament volian donar gracias al cel

quan pensavan dar expansió a sas patibularias passions, capasso serian de tornar a assotar a Cristo si 'l tinguessin a mà quan los ne passa alguna que 's deita Deu de botze en la tria, pleni a tots de rabia y 'l rector com un boig, per ben net que es lo fruit que 's fa mal de ventre, toxissis.

Y ara que 'ns vinguin ponderant los sentiments elevats, pia-dosos, compassius y altruistas de la gent d'iglesia, quan se demostra que viuen més pera disfrutar del dany que causan a sos contraris que pera sentir goig de cap satisfacció desinteressada que 'ls volti:

A LA NACIÓ

Considerant, Sr. Director de La Nació, qui li proporcionà 's datos del sòlt que referent a Alélla publicava lo dimecra de la setmana passada, forex inútil la contesta, perquè 'l poble ja sab sobradament l'objecte de alguna d'aquells que sols procuran per Beu y per alle; pero com en lo citat sòlt s'ataca la dignitat de la autoritat, no podim per menos de ferli una mica de llum sobre tals datos.

En primer lloch, diu aque s'inaugura lo circol lliurepensador y l' institució de escolas laicas, y lo que 's feu va ser inaugurar lo grupo lliurepensador y no la escola laica que estè inaugurada ja fa més de dos anys.

Després diu: «El Alcalde Constitucional Sr. Brusca, Asiatón del Secretario, del Juez suplente D. Háfonsu Bujons y de los miembros del municipio, presidió el acto que nos ocupa, en el que se empezó, según nos aseguran, dirigiendo rudos ataques a la religión y al Estado, hiriendo a mansalva los sentimientos católicos del pueblo de Alélla.»

L'Alcalde va assistir a la vetllada com autoritat y no com a president; además no estava assistit, com diu, per lo suplent de jutje y per los membres del municipi, puig lo suplent de jutje estava allí com a secretari del grupo, y de membres del municipi, després del secretari, n'hi havia no més un. La autoritat va estar allí present no per qüestió d'ideas, sino pera fer guardar ordre.

La religió y l'Estat no se atacaren tampoch com diu son sòlt: s'atacaren, sí, las costums dolentes de las religions explicant lo que aiaís son; y l'Estat no 's tocà per res, y qui li hagi dit lo contrari ha faltat a la rahó. Nosaltres sabem molt be per ahont podim caminar.

Lo de haver interposat, l'element catòlic y l'comité local polínic, recurs devant la ley, nos té sens cuidado, ja que lo que allí 'va dir, estém disposats a sostenirho y demostrarho a qualsvol lloch, encara que siga devant del tribunal.

«Que el Alcalde de Alélla debía ignorar, por lo menos, que el acto que acababa de presidir era un atentado, en lo político y en lo religioso, y como autoridad no debía ni podia sancionarlo sin abserber en si toda la responsabilidad!»

«Sab, señor director ó autor del sòlt de La Nació, si las personas que li proporcionaren aqueixos datos estàn en l'estat natural de coneixement, ó es que están cargados de cinisme! Una cosa de las duas no pot faltar. L'acte que l'Alcalde presenció (no presidí) com a autoritat no era cap atentat ni en lo polític ni en lo religiós, sino que era gozar del dret que en son article 13 nos conceden la Constitució monárquica española que diu: «Todo español tiene derecho de emitir libremente sus ideas, ya de palabra, ya por escrito, valiéndose de la imprenta ó de otro procedimiento semejante, sin sujeción a la censura previa.»

«Se feu aiaís cosa que gozar d'aix dret? Se feu altra cosa que exposar nostres idees, es a dir, nostra opinió? Per què, donchs, l'Alcalde no podia ni devia sancionar quell acte? Es a dir, que un Alcalde no pot permetre lo que autoriza la ley?»

Y per últim, nos diu: «Al Director de La TRAMONTANA, según hemos sabido después, se debió el fracaso de un plan que proyectaban realizar y que hubiera empeorado su causa.»

«Com li conste, Sr. Nación! Quin era l'plan que 's projectava realitzar y que hauris empoñit nostre causa? Vostè, donchs, sabrà més que nosaltres; puig lo grupo organizador de la festa, no sab que 'l director de La TRAMONTANA nos feu fracasar cap plan, ja que no s'havia intentat res més de lo que 's va fer.»

Ja veu, donchs, señor director de La Nació, que se 's ha enganyat, y segurament que ab l'intent de fer por a tots los que componen lo grupo lliurepensador de Alélla; pero aquestos no s'espanten per tals simple-rias, sino que encara sos animos se fortifican, per lo que: «Quanta més guerra se 'ns faci, més actes se faràn com lo que aixó ocasional!»

Nosaltres ignorim qui li ha proporcionat datos; pero si que podim dirli que en la vetllada hi havia un señor que prenia apuntes y que ve dir ser redactor de La Nació, que posà en la rectoria y que vingó acompanyat per dos subjectes, l'un que ha dit més d'una vegada que no 's miraria en fer una mort mentre se pogués confessar després, y l'altre 's diu que si no hagués sigut un alcalde liberal havia de ser fosellat per home... Ahoar! Y además podim assegurarli que en lo poble hi ha tres ó quatre subjectes que 's consagrieran més al rector que a la familia, que treballan pera croompre 's sentiments eminentment liberals de la població, creyense algun d'ells que aixó estàn facil com componen una medicina.

Alélla, Juny de 1889.

UN ANTI-CLERICAL.

CARTAS DE FORA

Manresa 4 de Juny de 1889.

Caríssim Director: No sé si en aqueixos moments los rumors haurán arribat a oídos dels desilusionats llegidors de aquest temps setmanari; lo que és a, Manresa li puch assegurar que al altó del general Bum-Bum causà més ruidó a Gracia que 'l que hem sentit aquí.

La cosa es sagrada; qui no anuncia no ven; igual passa a certa peridòlica; lo públich sols se 'n recorda quan li veu ó sent a dir que hi ha alguna noticia que pot satisfar la seva curiositat.

En lo passat número d'un peridòlic molt sensat, molt digno, molt republicà, molt enemic de las personalitats, y molt conegut en las aites espanyas, no dels realistes de campana, titulat El Eco Positivista, fa una denuncia ab tots los atxs y uss a las autoritats judiciales, encarregatissos (ben fet, podria ser que ho ingrossen) en gran manera que vagin a la redacció de La TRAMONTANA, que allí 'ls darán rahó de qui es un tal Lluamench Casald, perquè aquest no es lo seu nom, que sap de un robo y assassinat que ha quedat impune.

Com la denuncia es plena de sanas intencions, lo públich, que es un criticón de primera, començà a fer de jutje dibent, entre altres cosas, que allí soló respira odi contra 'l Lluamench, que alguns que demostran amor a la llibertat y odi als criminals, més s'estimarian veure a la garxa del Lluamench Casald que no als autors de tan abominable crim, que quan una persona obra pas, no deu ferse d'aquesta manera, y com en totes las cosas may falten tafaneria, al notar que en tola denuncia no 's parla dels carlins, com no acostuma a fer lo existent peridòlic sempre que d'aquest fet se parla, verren pensar-se que allí era escrit ab mala vida intenció; fins n'hi hagué que 's jugaven las carbasas de un estudiant negre y tronat, que aiaís, per més que 's diga, no es fill de lo redacció y que hi han treballat homes que los seus fetx acreditin qui son. Com los Lluamench fem rebuig de moltes cosas, consti que de aquestes no me n'empasso cap, no considero a tal redacció expressa de una acció tan infame. ¡No sempre 'l públich justifica be!

Al llegir la denuncia, veig notar un vuyt, que francament, penso que es un olvit. La redacció 's 'm compondrà. A fi de desvanecer las malas intencions de alguns enmascarats, recordaré a la redacció algunas cosas que pot transmetre, si li convé, al Sr. Fiscal.

No es un secret, per moltes mils personas, que Francisco Vilajuana fos robat y assassinat per los carlistas al mitj del dia, y en lloch de molt tranxit que podian presenciarho molts personas, per ser dia de festa.

Tampoch es un secret que 's assassins deixaren lo cadaver encós deixantli la gorra al costat, ab algunas monedas de dos quartos dintre, per moia. Tampoch es un secret, perquè tot lo poble n' es asabedor, que 's assassins, cumplerts sa infame misxó, deyan ab veu aiaís:—¡Aya, donas, si voléu porch fresch, andu a la carretera, que encara fumate! Miserables!

Totes aqueixas cosas, en son degut temps, eran lo fil del crim y podia aclarirse ab molta facilitat, perquè a pesar del terror que imposavan los carlistas, se feren públichs per tot arreu.

La forsa carlista que aquell dia hi havia a Sant Fruitós, ¡no se sap qui era 'l gefe! Ab tantes anys de coll no han pogut saber qui eran los assassins y qui 's manava sent una cosa tan pública? ¡Y demanan justicia!

«Es veritat que hi ha individuos de la seva familia que imen datos que podrian donar molta llum y que aqueix matexos han dit, públicament, que 's havian aconsellat deixarho corre y altres cosas que 'm tallen perquè no es prudent publicarl'as!»

Possibilitats, de què serveix tan bombó y tanta pláteta! No es lo Lluamench a qui hauré de presentar com a toro de gracia, aixó fa que 'l públich cregui que voléu ferme fe a mi lo que no han volgut, ó no han pogut, fer uns altres. ¡Concech molts hons veuirts de ovelles!

Si ab tots aqueixos datos no 'n teniu prou, tal vegada alguns correlacionaris vostres, que tenian lo rahó conduxto dels carlins, per la amiatat que 's unia ab los tals, podrian donarvos més explicacions y ferne l'us que vos convenga.

Ja sabeu que estè disposat a fer tot lo que 's puga en contra dels malvats que volen fer perdre la llibertat, vostre respaldador

LLUAMENCH CASALD.

Sant Celoni 3 Juny de 1889.

Socarrimat Director: Tornemhi ab l'arcadé modeló d'aquesta vila. Ja conech que 'm ultra vostè y 's demés que 'm llegixin que son maniatich en ocuparme y volguer proar de relleu las genialitats del tal personatje; ¡qué volen que 's digui, si tota hu donat de maniatichal qui 'n té una qui 'n té un altre de mania. Veu, ell se las ha enfiladas en que 'ns té de fer fetissos, començant per fer adobar los carrers pagant lo poble de totes maneres; pero ab lo tich que La TRAMONTANA ab son buf y la ajuda del Katoll! Aia! l'ha anat despertant, ja tothom ho veu y murmura dibent que via mer quant més té més brams, puig qui hi guanya ab tot aixó es ell mateix, l'arcadé, que tenia un camp ab un grandió pitó de pedras, que poch li profuhia y li hauria costat molts duros de ferlas treure, y ara l'ha fet treure pagant lo poble, fent empedrar los carrers del mateix a costat del idem.

També dit catique té una gran casa y propietat que es a mitja hora lluny del poble, y també 's diu si vol ferhi

fer una carretera vehinal a costes de nostres espaldas y agafantes ab la llei municipal. Segons se diu ja l'heuri feta, sino que té por que la criada se li torni respondona.

Y aquí faig proment tenirlo al corrent de tot quant fassi. aquest agenci y original arcalde, son amich y company en Llucifer

RATOLÍ ALAT.

Prat de Llobregat 2 Juny de 1889.

Amich Director: Fa ja molta anys que al morir lo propietari fill d' aquest poble Sr. Punsich, va deixar uns terrenos a la Iglesia y a la comunitat dels vehins, però ab la condició, segons uns, de que aquella no podia vendre'ls may, pués entres que ferho debien tornar a la familia del difunt, y segons altres dits terrenos ens que vendren res la Iglesia deuen passar tota a ser propietat del Ajuntament, com administrador del poble.

Tant si es de una manera com d' altre, es lo cert que l' avaticia ruc negre d' aquest poble mossen Benet, que va tant al darrera dels quartos com un llebré d' tras la febra, va vendre aquells terrenos a sis ó set vehins de aquesta població imponentos com a preciosa condició lo notari que devia fer las escrituras de compra, y fentlos entregar al mateix temps cent naps a cada hu, lo qual cumpliren exactament, tots menos un, que per cert es lo més amich del rector, pero per la mateixa rabó de ser tan amich, ha conegut que podria quedar enarronat y no ha caygut a la rateta.

De tot aixó resulta que 'n Benet ha cobrat aixó set cents marxer, y que 'ls compradors no disposan del document que acredita see amos de lo que han comprat, quedant, per lo tant, exposats a que demés, per qualsevol causa, quedin sense terrenos ni quartos, per quin motiu no cessan d' acudir al referit notari, que no els dona més que excusas. JA que ve aquest marxer magnum! Multi senfill. Al vindre la nova llei de registre de la propietat, ella per l' any 63, sembla que 'l rector del Prat va decidirse fer un requisi, y mes tart l' actual rector Benet Torres feu un conveni ab l' Ajuntament canviant uns terrenos del cementiri vall per escoles municipals y per fer una plaça devant de la iglesia ab los terrenos cedits pel Sr. Punsich, a quin conveni sembla doná excusencia 'l bisbe ab la condició de que no podien vendre, que ell no donés un permis y digués en quinze millores d' iglesia tenian de gastarse 'ls quartos.

Y ara pregunto jo: ¿podia ferse legalment aquest cambi de terrenos ab l' Ajuntament en la forma que va ferse? ¿Podia vendre lo rector aquets terrenos? ¿té mossen Benet lo permis del bisbe? Y dihem aixó últim perque, per ara, las obras d' iglesia dels diners dels compradors caduca: ningú las ha vistes, y lo que sembla es que 'l rector ha jugat a la barrolada.

(Se donaran las escrituras a sos duenyos després de lo que havem dit en La Tramontana? Alguns creuben que sí, perque diuben que temen mossen Benet més sus bufades que tots los llamps del cel y de la terra plegats, tracta d' arrejarlo corrents y de qualsevol modo que sia, a fi de que no 'l fem ferir d' una rabada.

Si resulta d' aquest modo, los compradors tindran aixó que agrahirnos y 's podran convenir de que val més una bufada d' aquest periódich vermell que totes las oracions al santis y súplicas als sacerdots que pugon ferlos para obtindre lo que ells just y de rabó.

Entera a la mira de lo que succeeixi para enterarlo son amich

GALET.

Ripollat 2 Juny 1889.

Estimat director: La llana dolça y esquilada per convenciment de Ripollat está que bufa desde que 's venste de Tramontana han aixiat las orellas del seu mostre, l' apotecari; per cert que no esperavan tan prompte veure la demostració de sentiment que figura haver rebut lo tal senyor Mantula, atenció a la molta barra que usa quan predica romanos venent fel; fel que aparenta ser dolça com la llana que fila per teixir la tela de la política que 's despata en el seu besar de retalls, ahont tot fent la comedia al tall del Noy de Tona califica de catlines als verdaters nets de conciencia que no 'adixan enarronar para formar comités de conveniencia a fi de lograr los seus desitjos de visidor polítich.

Aconsellim al Noy de Tona de Ripollat, que prengui paciència, que per ara no es res lo vent que s' ha sentit passar per las orellas; altre 'o sentirá de més fort y que bufará fins que se li hagi aixugat la rosa bruta que deu rentar-sell.

Per ara ja n' hi ha prou; un altre dia continuarem la obra que tenim començada 'ls librepensadors de Ripollat.

M. M.

CUENJO

Té un canari lo vicari molt bonich y canachó, penes més ab lo canari que ab la seva obligació. Quan ell ve de dir la missa ni menys pensa ab l' esmorzar, y 'l veurá que trina y fressa si no sent l' auell cantar. Ja no veua ni murmura ni estudia ni fa re y frendich, sols procura que 'l canari vagi bé. Lo rector d' aixó té rabia y empipat ja fins al coll.

sempre está sota la gabiá grinyolant com un gos foll.

De mortal té la mania, pro 's detura y no fa res perque 'l altre 'l trinaria si 'l canari li morés.

L' aixurada majordona qu' es mimada del rector diu:—Veris, jo sent dona tinch de fer que acabi aixó.— Y ab l' escombres enarbolada, com quí tenc la pols d' un ollu, dona a la gabiá trompada y 'l canari a terra cau.

Lo vicari ple de rabia corre a ella ab mol esclata, y per terra com la gabiá ja ridolera abressa.

Lo rector que no la gatzare se presenta en lo sala, y al vicari planta cara fort y ferm com un lleó.

Uns ab altres se abalhoan y 's mossegan a treví; tots tres cridan; cops se donan y tots tres fan corer lo dit.

L' escolá enterch com un misto se presenta fet un rey, y ab l' apaga-flama y un Cristó a tots tres la fer la ley. Ja se aixacan y se adressan pels furors del escolá. ¡Valgan Deu y si 'l vegeasen, quinas fatras per pistó! 'L un té un bonny a la corona, l' altre 'l mas tot aixafat; sanchi al front la majordona y 'l canari mitj piomat.

D' aquell dia, pué tranquile no han tingut los tres, ni goig, y ara 's corre per la villa que 'l vicari 's torna boig.

JUANITO CATALÁ

Las escenas de la pescatería parlamentaria monárquica han tingut una solució, si be algo interina: s' ha donat per acabada la quarta legislatura, y com al obrirse la quinta té de ferse president nou del Congrés, ja no cal vot de censura, ni dimissió, ni cap altre conflicte marresco.

No está mal aquesta escombrada sagastina de diputats dissidents.

Y sobre tot, bon exemple que imitar quan los altres estigan a la reciprocita.

Y 'l poble vulgui acabar ab los altres y 'ls uns y 'ls demés y tots plegats.

Ja tenim per aquestos mons d' en Rius y Taulat un'altra comissió de nostre Ajuntament pagant los barcelonins y anant cap a Madrid y després a Granada a coronar en Zorrilla (no 'l revolucionari, sino 'l poeta).

Podrá donarshi algun motiu ó excusa de la anada a Madrid la tal comissió, pero vaja, que aixó d' anar-se a Granada a la ridicula festa de coronar un poeta y gastarse 'ls diners del comú del modo que ho fan aquestas comissions, es de lo poch nou que ja 'ns quedava que veure.

Y per colmo d' extravagancias, van a Granada dos municipals de cabell de Barcelona a donar escolta a nostre alcalde, a fi de que allí admirin la russia, que diuben los sicots.

Decididament es una cosa molt arrastrada 'l desempenyar aquestas cárrechs gratuits y obligatoris de regidor, alcalde, etc.

Quan aixis se 'l veu gaster sense dol y sense pena fent lo grande a costa agena... ¡deixemlos sacrificar!

Als conjurats de la sopa presupositora los ha fet l' efecte d' una galleda 'l aygua gelada lo decret d' acabarse l' actual legislatura.

No volgueren un bobó y se han quedat ab la boca oberta.

¡Quins crits quen hi tornin a las Cortes! Si no 's tapan la boca, ey.

Havén rebut la medalla conmemorativa de la Exposició del Niu guerrer, y ab la que s' ha premiat a tots los expositors.

Va dintre d' una elegant capseta... de posar unghent, ab nissos de frare al fons para sostindre la joya al cap-de-munt de la capsá. A la cara hi ha la figura alegórica del Niu ab la inscrip-

ció Exposició universal humorística-1889 y a la creu hi han los tres rellus, un dels quals mossegá a nostre Nofre Llonza al visitar la Exposició, y al voltant s' hi veu la inscripció Gat-zara lo Grabat o Alegria o Están.

Lo grabat y acunyció están ben fetas, y la medalla resulta propia y digna del Niu.

No s' alarmin.

Las festas que s' farán a Granada para coronar en Zorrilla y en las quals hi gastará l' Ajuntament de Barcelona algunas mils pelas ab factura del marquess d' Oloereula y companys de comissió arrossayre municipal, ja no sortirán tan castas a la ciutat dels-comptes.

L' Ajuntament de la darrera ciutat dels moros paga 'ls animals de la festa...

Ey!!! entenemnos.

Pagará lo que costi engansar caballs que arrastrin a la comissió municipal barcelonina.

¡Ah! y 'ls que monti la russia de Barcelona.

No vagin ara a confondre en aixó de la paga d' animals.

Podríam saber qué redimontri esta passant en la ciutat de Reus entre la comissió perdurable d' aixecar una estatua al general Prim y una associació catalanista més carregada de bolados y romanos que 'l resto del catalanisme plegat!

Quin recontra escándol fou aquell espatx de xulets que la brivalla propinaren la setmana pasada a certs tipos engomats de la desllanagada ciutat del Mecágon X?

Esperém que 'ls ganxets amichs nostres nos ne fassin una racció en confiansa, para trasmetrela a nostres endiablats llegidors.

Aps, chiquets, má a la ploma, y no 'ns feu quedar malament, ¡me faig de cot ab cinch parells!

Ja s' ha dictat sentència en lo célebre procés sobre 'l crim comés en lo carrer de Fuencarral de Madrid.

Y ja s' ha probat una vegada més que en aquesta ordenada societat, lo garrot y 'l presiri son pels pobres.

Y no dihem res més...

Y a quí digui més ab molt xerrar, li paguem lo beure.

Alguns periódichs que 's diuhen lib erals s' extranyan de que en la darrera romeria a Montserrat se donguessin vivas dintre la iglesia al Carlos del As d' oros, al papa-rey y a las demás papas arcundas.

Y qué son ignocents alguns liberals!

Si precisament las romerías no servieten per altra cosa que para fer propaganda política, ¿de qué s' extranyan, donchs, de que allí compleixin la missió por la qual s' han organizat?

¡Sempre 'ls debils liberals carregats de tonterias!

Ningú pot contarrestar dignament als abolutistas més que 'ls que volen la llibertat absoluta.

Al poeta Zorrilla van a coronarlo a Granada.

Y com que aixó de coronar es cosa de reys, falta també saber si l' aixecarán al trono de la poesia.

De lo qual resultaría que després de la coronació s' heuria de veure més tronat que may.

Precisament per la realesa de la cerimonia.

Llegeixo:

«Son dos los únicos recursos que van quedando a las jóvenes de la clase obrera en España: la prostitución ó el convento.»

Distingim: aixó no es més que un sol recura.

Y torno a llegir:

«De los 10.319 presos que había en fin de Abril en los establecimientos penales de España, 10.268 eran católicos. Y son hoy quien sostiene que la religión no es freno.»

Torném a distingir.

No es freno (parlem en castellá) para deturar tranvia, carril, ni res que puga ser convenient.

Pero sí es freno para posar a la boca de certs animals.

Y deturaren las ideas del cervelli.

Demá passat diumenje, dia 9 de Juny, se inau gurará a Roma lo gran monument aixecat a la

memoria de Giordano Bruno devant mateix del palau del Vaticà, en lo mateix lloch about aquest màrtir de la idea fou cremat de viu en viu per la Inquisició.

Si la Roma papal tingués vergonya, tindria de fugir caventli la cara a trossos devant de tal manifestació de tota la Italia y de tot lo mon lliberal.

Mes com ja pots xiular si 'l papa no vol beure.

No esperem per la vergonya conveñe á cap catòlich.

Ni á cap altre religió, s'entent.

Es igual que si en Bidel volgués domar las fieras fentlos un discurs.

Duas aclaracions tenim de fer á altres tants sueltos publicats en nostros núms. 414 y 415 respectivament.

Es lo primer referintse á que foren desparxats de la fabrica d'en Mas a Rech, de Sant Andreu, dos individus per massa adelantats, y de quin acte lo sueldo aludit ve a ferne responsable á la Junta de las tres classes de vapor de dita vila. Y com siga que la citada Junta ha reclamat dihent que aquell fet no era cert, y playentse del comentari que 'l seguia, tant per boca de son president Pau Solá, com en un remitit que inserta 'l Obrero d' aquesta ciutat la setmana antepassada, nosaltres havem procurat aclarir la qüestió, y 'ns ha contestat lo Centro de Productors, de Sant Martí, en carta que tenim á la disposició de la Junta de las Tres Clases de Vapor de Sant Andreu, que ell sosté en totas sas parts lo sueldo publicat, ja que varios de sos membres foren qui demanaren la inserció, y que citarán un' altra reunió de controver-la si la Junta de las Tres clases de vapor de Sant Andreu promet assistirli.

La segona aclaració tenim de ferla respecte á un sueldo publicat sobre la reñerria de sucre dels Successors de Sala, Pou y C. d' aquesta ciutat en nostre núm. 415. Los maltractes que en ell se suposan al director resultan exagerats y per cap concepte tenen d' entendres pel majordom, y 'l jornal de 3 pessetas diarias que pot entendres per tots los obrers de la fabrica precisa aclarir que sols fa referen a los peons. L' excessiu treball extraordinari es del tot venit, causa de la aglomeració de pedidos, y també ho es que als peons no se 'ls abona més que 'ls 30 céntimos per hora extraordinaria, ó sia lo mateix que val la ordinaria.

Amichs de donar sempre á cadascú 'l seu, fem aquestas aclaracions á fi de que tothom quedí en lo lloch que li correspongui.

Lo próxim diluns de Pasqua la societat coral Euterpe, de Clavé, inaugurarà la temporada de concerts matinals d' aquest any en l'oteatro del Tivoli, y en quinta primera funció se estrenarà la eran cantada del mestre Goula Lo Cantor del Poble, que será dirigida pel Sr. Goula (611).

Prometem assistirli y fer luego á nostros llegidors una racioneta d' aquestas festes dels emuls del immortal Clavé.

L' antepassat diomenje va ferse al vehí poble de Sant Martí la inscripció purament civil en lo correspondent registre d' una nena filla de Francisco Pl Ramon y Dolors Guarandell, feut de padrins com á testimonis Vicens Sans y Francisca Sanahuja.

Molt convé que 's popularisín aquestos actes si 's vol netejar la menjadora als fabricants de llans catalleda.

A Sallent han contrat matrimoni civil los lliurepensadors Jaume Escaler y Dolors Ristol. Ab tal motiu lo rector Joseph Esquerrá diu que ja no vol menjar més coca ensucrada.

Y com quan ve un mal may ve sol, valdament se tracci d' un ministre del Senyor, ara resulta que l' Ajuntament vol instituir un cementiri civil, com la ley mana, resolvent favorablement una sollicitud de varios vehins lliurepensadors, y 'l doctor de la mà esquerra, si aixó succeheix, diu que ja no voldrà anar may més de Sallent á Igualada y vice-versa, perque d' aquest viatge ja 'n va coix d' antigas ensopagadas.

Un aplauso als que reparteixen místicas bolas als esquerrans empedernits.

LO PROGRÉS

Buscant per ençara la fura potensia que marca no petjada 'l intrèpit Progrés, hi trobareu sempre, que ell sol ja 's atansa y ab veu potentiosa murmura... seguras.

Què li fa que 'ls homes vulgan vetterarlo al diu ab frecura ne pren sou allí? què li fa que fassin esforços grandiosos per veurer si poden enterarlo be?

Arreu per hont passa ne deixa marcadas gloriosas victorias de Ingeni y Treball, arreu per hont passa ne son anterredas las institucions vultas que van cap per vall.

En sa hi han montones, donchs qu' ell las forada; en sa se presentan mil cassos distints; tot ell al hi coquina, tot ell se esfora y per mar y terra sempre obra camins.

Lo sigle 'l venera, los sabia 'l adoran, los poetas lo cantan y 'l van ensalçant; mes may es tan bella la tendra centuria que quan se veu dolsa domina 'l espay.

Alcuna admirantors los que s'esperavau ab sa ruina certa lo vil retrucáu; may, may logrará abatre, ni ab somnia, la fura potensia del incit Progrés.

Ell sol es demostre que 'n va hi posseu trabas per vencer sa fura ferma y colosal; sols un medi es queda pera soterrarlo y es: sacrucarme lo fill del treball.

Mes no; será inútil tot cuant os inspiri vostre mèi sacrilich que sempre es qui os mou; tenu que randireu, tal volta per sempre, á las glorias bellas del sigle XIX.

SOLEDAO GUSTAVO.

Las ratas de sagristía d'Alella están treyent foch pels caixals, fum pels ulls y pel per las orelles á consecuencia dels resultats de la vetllada per la constitució del grupo lliurepensador d' aquesta vila.

Sobretot al vicari Joanet mscp y al carcunda apotecari del poble se 'ls ha girat una feyna, que no la veuran may acabada, ballant al so de la seva rabia y de la música que 'ls sona algun caciquillo d' aquells que saben tirar la pedra y amagar la mà.

La setmana passada baixaren á Barcelona una comissió, presidida pel rector, á veure 'l bisbe; aquest diuhen que 'ls recomaná al gobernador civil, y aquest altre contan se 'ls tregue del devant ab bonas paraulas, puig sembla que pretenian una etzegallada: l' empaperament dels oradors y organitzadors de la vetllada del 26 del passat Maig.

Fracassada la primera intentona de las influencias, han fet ja dos ó tres viatjes á Mataró á veure advocats per si podian fer pendre part al jutjat en aquest assumpto, y per ara tots los tres los han sorrit per la culata.

Y 'l cas es que ab tot aixó 'l liberal s'entusiasman més que may, y ja projectan otras festas per 'l estil de la que tant ha donat que sentir als carcundas alencnchs.

Ja estich veyent que si 'l apotecari no fa arreplech de calmanis rebentarán tots los animalets d' iglesia.

Y Alella 's quedarà sense cucas verinosas.

Molta moral y... aixó sí, molta religió demostre la conducta observada per un soci instalat en 'l hospici de Villanova y Geltrú.

Es lo tal un padre que no conient ab la Sala que té allá about s'altorja, busca las d' un vehí, ó millor dit d' una vehina, en los ratos que 'l pobre marit passa fora de sa casa pera guanyar las caixaladas.

Compadeixém al editor responsable per lo sensible que té de ser mantenir criaturas dels altres, y li doném lo crit d' alerta perque vigilli quan de bon matí surt de sa casa, y pensi que encar que 'ls las cinch es d' hora, sempre es tart per aquells enfandillats quan ne portan de cap alguna de crespa.

Encar que no 's ho mereix, es bo aconsellar al pare citat que no prengui amists ab lo gos que guarda la casa about ell fa de Cirineu, pues pot succehir que algun dia, estant parlant ab algú que té molt de viu, lo gosset passi per etzar, y fentli festas, demostri conèixer per un de la casa, encar que pera disimular exclami ab to

candorós: — Carat de gosset, sembla que 'm conegui. Ab aixó ja sab que se 'l vigilla, y 'l dia menos pensat se trobará ab uns arpis que li arrancarán quan menos los rebrots que li surten pel voltant del nas, si no ho fan ab una altra cosa que de segur desitja conservar pera... ferne més.

Es curiós lo que passa á Figueras ab los rellotjes de las iglesias de Sant Pere y dels Monjos: cada vegada que s'acosta la hora del treball s'adelanta mitja hora per lo menos. Podriam saber quins son los caritatius amos que tant be 's poden arreglar ab los catòlichs rellotjers?

Perque han d' entendre que després de la mitja hora adelantada al comensar la feyna, ne escamotejan altra mitja quan arriba la hora de plegar, y aixó passa de taca d' oli.

No 'ls estrany, ab tot, als obrers de Figueras lo que succeheix, puig al cap y al últim son rellotjes d' iglesia. També en Pio IX, al comensar lo seu regnat, se va adelantat en gran manera proclamante lliberal á fi de fer entrar als seus dominis als homes adelantats, y quan los va tenir se va atrassar, no de mitja hora, com los rellotjes de Figueras, sino de més d' un sigle, omplin los calabossos pontificis de presoners innocents y 'ls carrers de Roma de prostitutes.

Nada: que mentres hi hagi algo que pudí á encens, l' atmósfera no podrà ser pura.

Lo rector de Vilamitjana, provincia de Lleyda, está barbarisant tot sovint desde 'l cubell del Sant Esperit contra casi tots los habitants d' aquell poble.

Vagi al cuydado lo tal rector, que LA TRAMONTANA 's ha posat á vigilarlo, y 'l dia que menos 's ho pensat 'l sortirà 'l tret per la culata.

Lo centro ca-te-còlich de Reus ha fet una exámen dels noys de la seva escola, que si s'hi arriba á trobar devant alguna persona, rebenta... de riure.

Es lo cas que baix la batuts del rector de la iglesia de la Sanch se reuniren TRES noys al café de la societat llanuda, y fillets de Son Amo, si burro 'l un més orelles 'l altre, que alló semblava una competencia de brams.

Ja está vist; qui sembra fe, recull fe... rraduras.

Una figa de la Maria que 's diu Pepa, allá per Cardona las empengué á trompadas contra un jove liberal pel motiu de gastarli una petita brometa.

Molt ben fet.

La que dona gust al rector de Sant Miquel, no té de permetre que cap jove honrat li entri á la picca...

De 'l aygua beneyta.

XARADA

Part del cos es de segú

Ric

Invertit abriga 'l cos

Dot;

Animal molt fidel es,

tres.

Lector no berrinis más lo total de ma xarada,

puig es ball que molt agrada lo meu hi ab lo dos y 'l tres.

J. M. NARANJO.

GEROGLIFICH

X

R o o

i

LO

LO jar LO

LO

UN CLERICO.

SOLUCIONS

á LAS CABORIAS DEL HOMBRE PARAT

XARADA—T-10-10.

Barcelona—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 6